

Kraków w strefie zmian

2025-08-27

- SCT ma swoich przeciwników, którzy uważają, że ogranicza ona ich wolność i zabrania poruszania się samochodem. To nieprawda! Chodzi wyłącznie o ograniczenie liczby najbardziej emisyjnych pojazdów w ruchu miejskim – mówi Filip Jarmakowski z Polskiego Alarmu Smogowego. O tym, co zmieni się po wprowadzeniu Strefy Czystego Transportu w Krakowie, rozmawiał Tadeusz Mordarski.

Jak Pan ocenia wprowadzenie Strefy Czystego Transportu w Krakowie?

Filip Jarmakowski: SCT w Krakowie jest potrzebna, bo od lat mamy problem z zanieczyszczeniami transportowymi. Silniki pojazdów spalinowych odpowiadają za prawie 80 proc. emisji dwutlenku azotu, szkodliwego dla ludzkiego zdrowia gazu. Obecna uchwała, która zacznie obowiązywać 1 stycznia 2026 r., obejmie około 60 proc. powierzchni miasta i skupia się na obszarach z większą liczbą mieszkańców. Proszę zauważyć, że bez ograniczeń będą się mogły po niej poruszać nawet 21-letnie samochody benzynowe (Euro 4) oraz nawet 12-letnie diesle (Euro 6). Normy te dają realną szansę na poprawę jakości powietrza. Proszę jednak pamiętać, że mieszkańcy Krakowa płacący w tym mieście podatki zostali zwolnieni z tego, by ich pojazdy musiały spełniać normy SCT, a to może spowodować, że stężenia szkodliwych substancji w powietrzu spadać będą wolniej.

Wspomniał Pan o poprawie jakości powietrza, która jest jednym z głównych celów wprowadzenia SCT. Jakie badania lub doświadczenia z innych miast wskazują na to, że ograniczając ruch starych aut niespełniających norm, powietrze się poprawia?

Doświadczenia takich miast jak Londyn czy Bruksela pokazują, że SCT widocznie i wyraźnie obniża stężenia szkodliwych substancji. W Londynie przy drogach spadły o 53 proc. w centrum Londynu i o 21 proc. w zewnętrznym Londynie. W Brukseli, gdzie SCT obowiązuje od 2018 r., również nastąpiły wyraźne spadki: emisje NO₂ i cząstek stałych zostały zmniejszone o około 30 proc., a stężenie NO₂ na głównych drogach spadło o 40 proc.

W 2023 r. w stolicy Małopolski Krakowski Alarm Smogowy wykonał badania stężeń dwutlenku azotu w 44 punktach pomiarowych. W 16 z tych punktów przekroczone zostały normy stężeń obowiązujące obecnie, a w 41 przekroczone zostały normy, które zaczną obowiązywać w roku 2030. Mamy nadzieję, że Miasto jeszcze do końca tego roku, a więc przed wejściem SCT w życie, przeprowadzi odpowiednie badania po to, aby mieć informacje, na ile SCT wpływa na poprawę jakości powietrza.

Jak SCT w Krakowie prezentuje się na tle innych miast polskich i europejskich?

Obecnie jedyną funkcjonującą Strefę Czystego Transportu w naszym kraju ma Warszawa. Zaczęła obowiązywać w lipcu zeszłego roku, jednak jak dotąd nie wystawiono żadnego mandatu za jej naruszenie. Może to wynikać z faktu, że pierwszy etap warszawskiej SCT stawiał niskie wymagania co do samochodów – norma Euro 2 dla benzynowych i Euro 4 dla diesli. W Europie funkcjonuje już ponad 320 Stref Czystego Transportu. Niektóre są bardziej wymagające, jak wspomniane już Strefy w Londynie czy Brukseli, niektóre mniej. To rozwiązanie poprawiające jakość powietrza stało się

**Magiczny
Kraków**

popularne.

Wprowadzenie SCT w Krakowie wywołało lawinę protestów.

SCT ma swoich przeciwników, którzy uważają, że ogranicza ona ich wolność i zabrania poruszania się samochodem. To nieprawda! Chodzi wyłącznie o ograniczenie liczby najbardziej emisyjnych pojazdów w ruchu miejskim. Problemem jest również znacznie mniejsza świadomość o szkodliwości zanieczyszczeń transportowych w porównaniu ze świadomością o zanieczyszczeniach z np. niskiej emisji.

Jakie są główne wyzwania związane z egzekwowaniem przepisów SCT?

Myślę, że pokażą to pierwsze tygodnie funkcjonowania SCT w Krakowie. Systemy informatyczne – jakkolwiek dobrze przygotowane – mogą nie sprostać wyzwaniu zwłaszcza na początku. Do nowych obowiązków będą również musieli przyzwyczaić się kontrolujący pojazdy w ruchu strażnicy miejscy.

Jak – według Pana – powinna wyglądać „idealna” SCT w polskich miastach? Do czego powinniśmy dążyć?

Przede wszystkim powinna zostać zaprojektowana na podstawie potrzeb danego miasta, bo każde jest inne. Przed stworzeniem SCT potrzebne jest przeprowadzenie odpowiednich badań jakości powietrza, rzeczywistej emisji pojazdów w ruchu i na tej podstawie powinny powstać jej założenia. Sama wola przyjęcia sensownej SCT leży w rękach władz danego miasta.

Filip Jarmakowski – *Polski Alarm Smogowy, koordynator projektów transportowych*